

برنسخمی ۱ غروشدر.

برنسخمی ۱ غروشدر.

مرکزی ابو السعود جاده سنده ۱۸ نومرولو دکاندر.
کوندرله جک اوراق معلم تاننه اورابه کوندرلیدر.
پوسته اجرئی ویرلامش مکاتب قبول اولغاز.

معارف

استانبول ایچون آونه یازلامز. یوزغاز ایچی داخل اولدیغی
حالده خارج ایچون بر سنهک آونه بدلی — پوسته
اجرئیه برابر — یازم عثمانلی لیرواسیدر.

فی ۸ ذی القعدة سنه ۱۳۰۵ (معارف نظارتک رخصتیه هفته ده بردقه نشر اولور) فی ۶ تموز سنه ۱۳۰۴

مکتب حقوق درس لردن:

— ۳۸ —

ایچون

ادات تعلیلدر. علته لاحق اولور:

(یار ایچون اغیاره منت ایدیکم عیب الله)

(باغبان برکل ایچون بیک خاره خدمتکار اولور)

(لادری)

نسبت و یا تخصیص اداقده اولور:

" انسان ایچون الک بیوک بختیارلق کندنی بختیار ظن
ایتمکدر "

§

(آفت جان دیدیلر غمزه جلادک ایچون)

(ندیم)

مثلا " سنک ایچون بوراده قالمق اوله امار. " عبارده سننده
" سنک ایچون " دن " سندن طولانی " معناسی قصد اولتورسه
(ایچون) تعلیل اداق، " سکا کوره " معناسی قصد اولتورسه نسبت
و یا تخصیص اداق اولمش اولور.

بو افاده مزله سین ایدر که (ایچون) ی منحصر اادات تعلیل
عد اتمک نقصان تبعدن ایلری کایر.

(ایچون) بعضاً همزه و یانک اسقاطیه (چون) شکلنده
تخفیف اولتور. بو تخفیف ایکی صورته اجرا ایدیلر:

برنجیسی آخرنده حروف املا دن (ی) بولان کانه حقوقیه
اولور. بوصورت — مطارد اولماقده برابر — نظم و نثرده جریان
ایده بیلر:

(پرورش یاب اولدیغیچون دودمان عشقده)

(آه (نای) یرده قالماسز زینت افلاک اولور)

§

" ... تکرار طبعنه جسامتم صکردهن محو و اثبات
اولدیغیچوندر. "

(کال بک)

فقط نثرده عدم تخفیف اولی کوریلور.

ایکنجیسی آخرنده حروف مددن، حروف املا دن، های
رسمیه دن ماعدا حرفلر بولان کانه حقوقیه اولور. بوصورت
نظمه و حالت اضافه مخصوصدر:

(بر بریه چکیشبر کردر هکچون مژد لر)

(فضولی)

(آیاتک کسه باشکچون بزم محنت سرالردن)

(کذا)

(هب سنجیوندر بنم دنیا جفاسن چکدیکم)

(باقی)

(آنکچون بن ده شمدی خاطر احبابدن یکدم)

(عونی بک)

(کل ای بلیل بشچون ناله قیل کیم وقت فرقتدر)

(لادری)

(ایچون ک.) آخرنده (ی) دن ماعدا حروف مد، کذاک
(ی) دن ماعدا حروف املا و یا های رسمیه بولان کانه
لوققنده تخفیف تمتع اولور. مثلا " صدا — عدو — صدا
— کدو — جبه — خواجه — صوبا — دره — صو " لفظلرینه
لاحق اوله جق (ایچون) هج بروجه ایله تخفیف اولنمه امار.
(نه ایچون) (یچون) شکلنده تخفیف اولتور.

— استطراد —

" او — شو — بو — بن — سن " کلملرینه (ایچون) لاحق
اولنجیه مقتضای شیوه لسان اولق اوزره آرمیه اادات اضافت
اولان (ک) و یا (م) کیرر. " آنک، شونک، بونک، بنم، سنک
ایچون " دینیلر. " او، شو، بو، بن، سن ایچون " دینلر.

" بن — سن " لفظلرینک جمع لرند دخی " بزم، سزک
ایچون " دینیلر سهده دیکر لریک جمع لرند اادات اضافت ترک
اولتور. " آنلر، شونلر، بونلر ایچون " دینیلر. " آنلرک،
شونلرک، بونلرک ایچون " دینلر.

" بز — سز " لفظلری " بزلر — سزلر " صورنده جمع الجمع
یابلدیغی وقت دخی اادات اضافت کتیرلر. " بزلر، سزلر ایچون "
دینیلر ...

(انتهى)

عربیدن مأخوذ اولان لام مکسوره — که (ایچون) معنا.
سنه در — اسباب — لغرض — حکمه — انکته — لمصطفی —
لله ورسوله " کبی بعض تعیرات عربیده مستعملدر.

— استطراد —

تعیر اخیری کاظم باشا حضرت تری:

(..... نظر ایت حاله لله ورسول)

(قیلدی دوران قولکی مدرسه یاسه معید)

پیتده اسلوب عربی به مخالف اولوق ایراد بیورمشلردر .
حال بوکه بزم بویه تعبیرانده تصرفه حقمن یوقدر . بولارده دائماً
اسلوب عربی محافظه ایلملیدر .
کال بکک ، مناسرتلی فائق بکک :

§ دیر ملائک رشک ایله (یالیتی کنت تراب)
رهگذار دولتکده خاکسار اولدقجه بن
§ یابکه یوز سورمک امیدیه ای مه آفتاب
روبخاک اولدی دیدی (یالیتی کنت تراب)

بیتراندکی اقتباس دخی یولنده دکلدر . «یالیتی کنت تراباً»
بلیقه جلیله سنی عثمانی ادبسنک دکل ، عرب شعراسنک دخی
«یالیتی کنت تراب» شکله قویملری نظر استعسان ایله کو-
ریله من . . .

مشهور (ابن کال)ک اولوق اوزره بر مجموعه ده تصادف
استدیکم اقتباس آتی (اوقی بی (اوقو) یازمقی کی بر بیوک مسامحه
ایله (بو) اماله سنی شامل اولقله برابر حفظله شایان آئاردن
عد اولنور:

سودیکک اموالی اتفاق اتسمک
منزل مقصوده ایرمز سی اوقو
بو مالک صدقنه شاهد یت
(لن تنالوا البر حتی تففقوا)
(انتهى)

بو لام تعلیل بعضاً (آجبل) کلمه سیله برلکده کلیر . مثلاً
« لاجل المصله » دینیه یلیر . فقط بوصورتک استعمالی کیتدیکه
کسب ندرت ایتمکدهدر . (اجل) عربیده لاه بدل (من) ایله ده
استعمال اولنور . « من اجل ذلک » تعیرات قسیده دندر .

عاصم مرحوم قاموس ترجمه سنده (الاجل) ماده سنده
« . . . و بریکسه حقنده شر و مضرتله جنایت ائلک ، علی قول
اوزرینه شر و فتنه توزتمق معناسندهدر . » یقال : اجل الشر علیهم ،
اذا جنبا او انازه و هیمه . » دیدکن صکره (من اجلک ، من
اجلاک ، من اجلاک) ماده لرند دییورکه :

« تحقیقمهز کوره (اجل) فی الاصل — ذکر اولنسدینی
اوزره — جنایت شر معناسه اولوب بعده مطلقاً جنایتده شایع
اولدی . مثلاً « من اجله فعلت ذلک . » قولنده « آنک کسب
و جنایتی سببیه ایجاب ایلدیکی فعلدن ناشی بن شوبه ائدم . »
دیمک اولوب کیده رک اتساع ایله مطلقاً علت مقامننده استعمال
ایله یلر . . . »

فارسیدن مأخوذ اولان (برای) ادات تعلیلی دخی لسانغزده
قولالیلیر . بونکده استعمالی کسب ندرت ایتمکدهدر :
(برای خاطر ایکی کره قامت اولماز ایش)
(ابن انبار)

(هر جمعیت دلهاست بر یشانی ما)
مصراع حکیمانیه ختام ویرلم .

مکتب سلطانی درس لرندن :

— ۱۸ —

✽ ذکر وحذف ✽

ذکر وحذف « ایراد واهال » نامر یله ده یاد اولنه یلیر .
عباره آره سنده بر شیک کرک ایرادی ، کرک اهللی بر فکره ،
تعبیر دیکره بر نکتیه منبی اولوق لازم کلیر . مکمل بر لفظی ، بر
ترکیبی ، بر جهلی نیچون ایراد و یا اهل استدیکنی قانون بلاغته
تطبیقاً بیلیدرکه « بلغانه » دینیه جک صورنده اداره کلامه مقتدر
عد اولنه یلوزن .

ذکر نایجا عیله اشتغال دیمک اولور . حذف نایجا دخی
سوزی یا قوتدن دوشورور ، یاخود بتون بتون افساد ایدر .
مقصود ایسه مکمل سوز سونلکدر . زواید و یا نواقصی بولنان
سوز « مکمل » دینیه مامک طبعیدر . کلامده آرایلان مکملیت
زواید و نواقصدن سالم بولنمیه منجلی اولور . ایسته ذکر وحذف
مسائلنه ندرجه اهمیت ویرلک لازم کله چکی بوندن آکلاشیلیر .
ایراد « واجب — راجع » و صفر یله ایکی قسمه آیریلیر .

ذکر اولنه جق شیئه دلالت ایدر بر قرینه بولناغزه ایرادی
واجب اولور . البته ! . . . آکلاشلمی ذکر ایلمسنه متوقف
اولان بر شیک حذقی نصل جائز اوله یلیر ؟ سوز سونلکدن
مقصد مائی کیمسه آکلاتماق اوله ماز یا . . . اوله یلیر ، فقط
اوله سوزلر بلاغته متعلق اوله ماز .

بالعکس قرینه بولنورسه راجع اولور . بوده از جمله ضعفندن
طولانی قرینه یه و یا فهم سامعه اعتقاد اولنه مامسندن ایلری کلیر .
قرینه و یا فهم سامع ضعیف اولدینی صورنده ذکر اولنه جق
شی حذف ایدیه جک اولورسه مقصد حقیقه بیان ایدیه مامش
اوله جفتدن اکال افاده ایچون ابضاحات اعطاسنه احتیاج من
ایدر . مثلاً اولکن برکله نك اهللی صکره دن برجه لک ایرادی
مؤدی اوله یلیر . بوحالده حذقدن مقصود اولوق لازمکن اختصار
حصوله کله میوب بالعکس سوز اوزادلش اولور .

مزید ابضاح و تقریر ، ایمای بلادت مخاطب ، تعظیم ، تحقیر ،
تبرک ، استغناذ کی نکته لر دخی وجوه رجحانندن معدوددر .